

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 5.—Núm. 208.—Diumenge 7 d'Agost de 1904

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrecs públichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys ivilsc sino tot quant se refereixi á la organisiació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jueges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en l'última instància's pleits y causas; volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional fersosa presti servei tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Preneint alè

Entra avuy lo nostre setmanari en el cinquè any de sa publicació, y al commemorar lo data del seu naixement, trobantse per fortuna robust y plé de vida, disposat a lluytar com sempre a las avansadas del Catalanism, en lo lloc de més perill, renova ab gust sa professió de fe en los ideals nacionalistes, únichs que fan a n'aquesta Terra mestressa de lo seu, podeu renusar la trencada cadena de llurs glòries y ganbanas.

Molta feyna hem fet a des del primer dia que apareguerem a la palesa, molts cors s'han desvetllat als nostres crits y bon nombre se'n van descondint cada dia, demostrant ben a las claras que l'espiritu de Catalunya no està condemnat encara a son etern. Però, quan més llarg es lo camí que'n queda per afanyar y quan més intensa y perillosa la luita que de poch s'és iniciada ab nostre constant enemic, aquest poder inhumà que ns ha esclavitzat y empobrit portantnos fins als darrers límits de la degradació!

Perquè fins ara, devant l'intransigència absoluta de l'Estat absorvent y despota, lo Catalanisme havia combatut ab decisió y coratge. A la guerra sens quartel, sapigué contestar ab la més terrible de las campanyas, tornant los cops ab la mateixa dureza que's rebia, agenantse són poder quan més forta era la persecució que contra ell se decretaba, a l'extrim de que, ab l'esforç d'aquell gran home de perdurable memòria pels catalans, lo Doctor Robert, pogué vencer en lo si mateix de las Corts espanyolas.

Mes l'ardor bèlich dels governs centralistes s'és calmat. L'intransigència de pochs anys enrera ha desaparecut, no sabèm si pel braó dels uns o per l'imperiencia dels altres. Y es lo cas que, des del Centre, ja's diu que són sanitosas las nostres orientacions y venen paraula de desagravio y d'esperansa, que alguns han volgut traduir per efectivas promeses....

No hi caurem pas en aquest patany. Ha canviat l'aspecte de la lluita, però aquesta continuará tan ferma y terrible com abans. Los governants espanyols s'hi jugan la vida; nosaltres la vida y'l pervindre de Catalunya.... No hi pot haver, donchs, ni pactes, ni trèvas, ni coincidencies, ni confusions, ni pau de cap mena. Uns o altres han de quedar vensuts; uns o altres han de sortir triomfants, y sobre'l cadavre de l'enemic haurà de proclamar lo vencedor sa victoria... Són irreconciliables los combatents y lalluita es a mort.

Clar es que's politichs centralistes, cobarts y astuts com sempre, procuraran esquivar tot escat sorollós, tota conmoció forta, tota topada violenta. Lo sistema que fins fa poch seguiren no's donguéls bells resultats que n'esperava, y per això cambian de tática. Ja no'l sentirà l'apostol demunt los nostres caps, ni vindrà de ponent núvols prenyats d'amenassas. Ben al contrari: lo llençalge asafagador s'usará en totes ocasions y qui sab si darrera las boques paraulas enviarán alguna concessió d'aquelles que res significan ni a res comprometen....

Vinga en bon hora'l cambi, que no's agafarà decoratjats ni sorprests. Sabèm que nosaltres tot cor, tot frangesa, tot sinceritat, nos mourem mello en la guerra noble y a pit descobert. Sabèm que es ben difícil prevenir l'engany, salvar la traïdoria, vencer a un enemic que no dona la cara. Mes que hi fa? Lluitarem ab la mateixa entesa, ab la mateixa fe en l'ideal, ab la mateixa intransigència en los principis, y l'estors dels que avuy som y dels que cada dia s'ajuntaran ab nosaltres farà lo demés.

Preneint alè, y que la salut no'n

falti per seguirnos comunicant ab nostres germans de Patria desde las columnas del nostre modest setmanari.

L'ensenyansa oficial

Res més arbitrari que la preparació pera'l batxillerat. L'edat se va escusant de mica en mica. Entre las familiars hi ha una competència de precocitats y'l plansó d'home queda condemnat al barbre iou de la científica parodia d'un estudis que li malgastan y deforman lo cervell y fentli de passada mirar la ciència ab fàstich, li impideixen los plàcits goigs de l'estudiar, somniant únicament ab deliri lo final, a l'objecte de conseguir un títol acadèmic que li permeti *descansar*, y viure ab l'esquena dreta. Estudiar pera saber? Això és rarissim y degut únicament a la resistència que oposan algunes cervells privilegiats a las mil horribles arts que's catedràtichs usan, degut a sa insuficiència, pera aniquilar las inteligèncias.

Lo batxillerat espanyol es de lo més inútil y anticuat, y la forma de ferlo acaba de coronar l'obra. Ab rarissimas excepcions, lo batxiller espanyol s'avergeyneix de serho. No sab res útil, ha perdut uns anys preciosos, que jamay recobrára, y no està en condicions d'empendre res profitós.

Avuy que tanta afició hi ha als tecnicismes, casi tots ells fills del grech, lo grech no s'estudia, y en canbi s'estudia (o's fá veure) lo llatí. En moltes obras de text se veuen las més grans barbaritats al donar etimologies senzillíssimas y rudimentarias, que expliquin alguns dels tecnicismes que no's poden saltar: però se'n saltan molts y l'alumne que busqui, que s'arregli. Aseguihi que se estudian una Història d'Espanya y una Història Universal, que sols serveixen pera malgastar inútilment la memoria, omplintla de fetxes, noms de reys, de batallas, cúmuls d'emusterias molts cops, ab descripcions novelescas, de tot lo que l'alumne se'n cansa ab rahó y no'n treu més que quixotismes de mal gènero y no lo que hauria de treuren, això és, concepte més o menys extens però clar de las distintas edats y civilizacions dels pobles, del seu progrés, del seu desenvolvement.

S'i tracta de l'Historia d'Espanya, es dóna preferència a l'estudi de la de Castella, sent aixís que és molt poc edificant y que no pesa pera res, al contrari, en lo progrés dels pobles; se la fá extensa, s'obliga a dir a tall de fonògrafo una sèrie de cronologias de Reys aixecantlos falsos testimonios ab batallas y llegendas; y de la poderosa, educadora y civilizadora Historia de Catalunya casi ni se'n parla; de sa grandiositat mercantil, comercial, industrial, científica, res o casi res.

Nostra Historia Universal és impossible resistirla, és un desespero pera los alumnes, és la d'Espanya, corrègida y aumentada.

No parlèm de la Geografia, que també és horrorosa; aixís hi ha tants batxillers geògrafos. Volent aprender alguna cosa (los que ho volen!) de la Geografia astronòmica, de la física y de la descriptiva, acaban per no sapiguer res de les tres ramas. Que'n fa de papers ridiculs un batxiller ab la Geografia!

Hi ha res més brutal que fer aprender la Psicologia, lògica y ètica, de memoria, com una cotorra! Hi pot haver res més irracional? Fer abroible la Lògica a un estudiant! Ab dificultat trobaran un tan criminal contrasentit. Donchs coneixèm algú catedràtich que ab semblant sistema (?) d'ensenyansa, s'atreveix a jutjar y suspender alumnes. Y s'anomena progressiu! y fa burla dels misteris de la Religió! ell... tan misteriós y

incomprendible. ¡Quina vergonya! Matemàticas, Física, Història natural... ¡menys mal! L'alumne que pot pescar catedràtich apte, bastant pot fer; però acostuma a passar que tampoc ho són y allavoras s'acaba de consumar lo crim de la destrucció de las inteligèncias, lo pobre estudiant queda destruit, aniquilat, y ab semblants condicions, (si bé que alguns cops plè de sobresalientes criminals que l'esvanexen) passa a l'altre calvari, a l'Universitat.

Hi ha una rara y curiosa uniformitat entre los catedràtichs, y és, l'equivar, casi sempre, la suficiència de l'alumne. En la pràctica de la carra, regularment acostuma a despatinar qui té acreditat ab notas d'examen menys talent, menys aplicació, y'l sabi, lo plè de mèrits no s'obra camí. Això sí que és incomprendible, però ho tenim que acceptar perquè és lo corrent.

Déu fer tres o quatre anys, a cert Institut, que no volén anomenar, van fer una trentena de batxillers, molts atapaits de premis, mencions honoríficas, sobresalients, en fi, llevores de sabi. D'aquests una vintena van tirar cap ciències y entre Juny y Setembre varen aprobar totes las assignacions jidós! L'un realment estava acorbat a prova de catedràtichs, però l'altre passà a l'Institut desaperebut, considerat menys que una mitjança; los altres se van atacar y alguns encara no'n han sortit. En què quedem? Quins són los bons jutges y quins los bolets? Això no ho sabrem a pesar de repetir-se tossojudament cada any ab major o menor proporció, però en quina mar de confusions déu estar l'alumne a qui fins allavoras li han dit que era un sabi y ara fent lo mateix tractan de demostrar que és un ruch y com que no's deixa convencer fàcilment, repeteix cursos y suma suspensos d'una manera que sembla que hi trobi bò!

Las ignocentes familiars, lo relativament innocent pare, passan las penas més amargas, però en lo cas de l'alumne no s'hi volgué trobar: és un martiri, és un viure desesperat, sobre tot, si'l pobre té amor propi, que és casi sempre, donchs lo jovent n'està plè.

Coneixèm un jove, illet, estudiós, no un geni, però més que una mitjança, nascut pera la carrera que pretén; durant lo batxillerat, se li va fer justicia (cas raro!) però a l'arribar a l'Universitat se van acabar las glòries. Va continuar com era, itots los estudiants fossin com ell; donchs fatorze anys que estudia una carreira que'n té cinch! Això és capás de matar totes las energies d'un home y amargar l'existència. Lo pobret no serveix pera res més, y ab una consciència d'hèroe camina y treballa.

Exàmens, ensenyansa, plans d'estudi, tot, tot és vell, inútil, ridicol. Las més baixas miserias treuen la serenitat y l'esperit de justicia de l'ànim del professor bò. Lo dolent, no pot fer obra bona, no pot fer bons deixebles.

CARBONELL DE ROTALDE.

Ab motiu del tractat o conveni que l'Estat espanyol està tramitant ab França s'ha remogut l'antiga qüestió del Noguera-Pallaresa y desde aquí s'han enviat telegramas interessants del govern que no's abandoní'l projecte. Clar es que tractantse d'una obra que interessa a una gran part de Catalunya hem d'aplaudir tota gestió que's fassí pera procurar la construcció d'eix ferrocarril; però tal volta fóra mello que mentres los lleydats treballessin lo que a n'ells més directament interessa, resuscitessin los tarragonins lo project: Tarragona-Valldès-Balaguer, quinas ventatjas son innegables y del que no veiem que ningú se'n recordi.

Fassis d'una o altra manera nosaltres prometèm la nostra decidida cooperació encara que no tinguem cap confiança en l'èxit per las rahons que exposava l'altre dia'l nostre company *Pol de La Veu de Catalunya*, que ab ver gust tem nostras y reproduim.

Llegéixils ab atenció tothom:

«Fá molt bé'l Gobern de procurar la construcció del ferrocarril internacional de Canfranc; al cap y a l'últim va ab bona companyia, donchs, segons cantan los aragonesos, fins

La Virgen del Pilar quiere ferrocarril por Canfranc.

Però farà molt mellor en conseguir que's fés, y depressa, lo del Noguera-Pallaresa.

Las comarcas dels dos Nogueras y del Segre són, potser, las més ricas d'Espanya y's decandeixen de miseria per falta de vías de comunicació: los governs de Madrid les tenen abandonadas y no's recordan d'ellas més que en temps d'eleccions pera enviarhi cuiners que no las coneixen ni pe mapas.

La gent de Madrid no saben la riquesa d'aquelles comarcas ni lo que'l carril internacional melloraria las tarragonines. Saben que hi ha riús, però com que els riús catalans ganulejan desde que naixen fins que moren, no ho arriban a capir que tres o quatre corrents d'aigua de segon o tercer orde puguin fer la felicitat d'unas comarcas, com la fan lo Ter, lo Freser, lo Llobregat, lo Fluvià y'l Noya.

Y contestan, per pura fórmula, «que ya se preocupan del ferrocarril del Noguera», y que «desean el engrandecimiento y riqueza de Cataluña».

Ni las corporacions, ni los diputats catalanistas que han escrit als ministres, ni los altres diputats que's han anat a veure, han conseguit res concret.

Se farà'l ferrocarril aragonès —y en bona hora sigui,— però'l català quedarà *ad kalendas grecas*.

Cada pas que donem més cap al progrés industrial y mercantil, posa més de manifest l'imperiosa necessitat de la conquesta de l'autonomia de Catalunya.

No és possible que un poble com lo nostre visqui confós ab los démons d'Espanya, que senten necessitats ben diferents. Fins ab governs que vulguin lo bé dels governats, Catalunya s'hi ha de trobar malament, subjecta a las lleys generals; com un home fet se trobaria malament en un pensionat de pàrvuls.

Catalunya necessita més ample horitzó, més aire que las altres regions d'Espanya.

Las energies de l'Estat, fins ben repartides y ben dirigidas, han de deixar postergada a Catalunya: pera fer que las altres regions se'n parquin, Catalunya quedará aturada ab relació al moviment de progrés dels pobles avensats, si no té la llibertat d'organisació y de legislació precisa peral desenvoluplo de sa cultura, de sa producció y de son comerç.

Això és un altre món.

Y pera això és precis que cada dia los aimants de Catalunya, los nacionals, los autonomistas, tots treballin ab més dalè per la nostra santa causa.

Pera la Catalunya del segle XVIII, fins pera la del passat, l'autonomia, la lliure expansió de sa personalitat era una necessitat de l'ànim, era la conquesta d'un dret, la reivindicació de la dignitat d'un poble. Avuy y cada dia més, és y serà un element indispensable de vida.

Hi ha cegos d'ulls y d'inteligència que s'espantan del catalanisme per que creuen que la nostra causa consta odios de las altres regions. Illusos! Los odios són vells, són de fa segles y res més que la reorganisació autònoma d'Espanya pot apagarlos. Sense'l Catalanisme, sense'l triomf de la

nossa causa, Catalunya no pot prosperar com li toca y pot ferho, ni pot solidarise la germanor de las rassas iberas.

Si Catalunya fós cridanera y esvalotaire com altres regions, ara, ab lo dels ferrocarrils internacionals hi hauria gresca, bullangas, amenassas y tot lo que porta la preferència dels drets d'uns sobre'l drets dels altres. Si aquí fossin com en altres parts; encara no demanèm lo reconeixement d'un dret ja'n insultan y ns maltractan y ns volen arrasjar las ciutats y las vilas com a mitjans del segle XVII —hauria de sortir lo Sant Cristo Gròs. Però aquí callèm y diem: que'l fassin lo ferrocarril de Canfranc, ja farèm aquí'l nostre.

Si Catalunya tingüés govern autònom; si la nació catalana fós mestressa de lo que li reté y li retalla l'Estat espanyol, lo ferrocarril del Noguera fóra fet.

Y no hi hauria ni un disgust, ni un rezel ab los aragonesos, que, per altre cantó, fan molt bé en defensar lo seu, y encara fan poch.

LO TZAR

Fa nou anys que l'emperador Nicolau II goberna y avuy encara son caràcter, l'ordre de cosas y d'ideas en que's mou, en una paraula, l'home gobernant és tant desconegut com el llegendarí *Numa Pompilius*. Núvols de mitologia periodística, d'origen alemany, amagan sa persona, impedint que la mirada vulgar dels homes hi pugui penetrar per una cortina tan espessa y tan tupida com la que separava del món al Dalai Lama. Lo retrat que'n pregan d'acceptar és tan abstracte y descolorit com lo dels demés primers de la Russia.

Darrera's murs de son palau, sa persona's transfigura, sos fets més trivials se glorifican y la moral entra sempre en joch pera explicar, pera coordinar, pera recullir los fets més insignificants. D'això'n resulta més que un retrat, una caricatura grotesca.

Nicolau Alexandrewitch és lo primers de la pau, un Messias eslau eniat per la salvació del món enter. La més preciosa porcelana d'argila humana s'esmersá pera la fabricació d'aquest únic gobernant, lo *Supreme*, quina innata bellesa de cors fins sobrepuja al seu poder irresponsable.

Però may cap hèroe de periódich ha sigut profeta, en son país, llarga temporada.

Com en temps de son pare, lo poble rus deposità en ell totas sus esperances y també com ab ell, prompte vegé son erro.

L'Europa tindrà prompte ocasió de constatarlo.

Molts se recordan encara de la primera presentació del Czar a una de las institucions històriques del imperi. Era per un dia ben crù del Novembre de 1894; los membres dels Consells de l'Estat, que molts d'ells havien servit a son besavi, s'havien congregat per rendir homenatge al nou monarca.

Aribà aquest y sa aparició'l produí un efecte semblant al vent pòlsos que a tots obliga a fregar los ulls. Ho veyan y no ho creyan.

Esperavan la majestat imperial y se's apareixia una criatura vergonyant, de pas insegur y de mirar furtiu y moviments sacadats. Un noi petitot, sense energia, malcaminava pel saló ahont tant als dignitaris l'estaven esperant plens de respecte y por.

Ab los ulls baixos, ab una trista veu de *false*, los digué a corre-cuita: «Caballers, en nom del meu pare difunt, vos dochi las gracies per vos tres serveys». Després, hesità un moment, y voltejant demunt sos talons, desparegué. Tots se miraren esverats, apenats los uns, los altres pre-

gant mentalment per la sort de la nació.

La segona entrevista de l'emperador Nicolau II tingüé lloc pochs dies més tard. Eran los Zemstvos, o sian uns embrionaris concells provincials que felicitavan al Czar. Tots los discursos que escrits se presentaven eran inspirats en lo més oriental servilisme; un sol, lo del concell de Tver fou titllat de liberalisme. En ell se exposava l'esperança de que sa Majestat abandonaria els antichs procediments y no deixant a la burocracia la total direcció dels assumptos, permetria als russos y als concells provincials d'ocupársen de les coses públiques.

Al donar-se compte'l Czar y sos ministres del desitj expressat en aquell document, que al cap de vall no era més que un entre tants cents, endressà l'emperador una filipica terrible als representants dels concells invitantlos a abandonarlas aquelles quimeras que ell may podia entretenir.

Fixada ja la línia de conducta de nou manarca, aquest ja no's considerà més que com lo representant de Déu en la terra, com l'eix, lo centre de tot lo món, lo pacificador de l'humanitat.

L'única forma de govern que convé a Russia és una monarquia forta, però entre aquesta y un despotisme salvatge y oriental hi ha molta diferencia. Nicolau II, lligat sempre pels concells de sa mare, qui li encorregava continuament que seguís en tot la ruta del seu inolvidable pare, no ha sigut mai un lliure y franch gobernant.

Durant murió d'anys Nicolau II ha anat sentint las influencies encontrades de la seva mare y de la seva muller, que eran las que designavans los ministres qu'el Czar nomenava. M. Sipyagin tou fins l'Abril de 1901 lo ministre de l'Interior, protegit per l'emperatriu mare.

Aquest procurà enlluernar l'emperador sentíl veure l'infinesta satisfacció qu'ls russos sentíen per son paternal govern, y aquel! gosava de l'iomensa joia de veure que sos vassalls eran los més felissos del món enter, y mentrestant los buròcratas, lo fisc anava estenent las espolicions per tot l'Imperi y'l descontent s'anava escampant per arreu. Lo ministre Sipyagin invitava a un dinar a l'emperador; aquest acceptà graciósament lo convit. Tot Sant Petersburg se posà en moviment pera quel ministre pogués oferir al monarca una taula digna d'una majestat russa, y'i dia designat pera'l festi, lo còs assassinat del ministre havia sigut portat a sa darrera estada..... Quina protesta més eloquènt!

Sa Majestat tingüé, donchs, nova oportunitat pera mostrar las ideas y gratificar a sos predilectes. Va escullir a M. de Plehve, que ben aviat se constituí en dictador formidable de tota la Russia. Regularment instruit, coneix ben bé la natura humana, sab tocar fondament las cordas del sentiment o de la passió y es home que no pert lo cap en las circumstancies més alarmants. Quan la tràgica mort de l'emperador Alexandre II, fou l'únic que's va mantindre enter. Aquestas qualitats, ben aviat nota, lo feran avansar rápidament. Fou secretari del departament de Policia, secretari del Concill de l'Imperi, ajudant a arruinar la nació finlandesa y, finalment, lo desti de 150 milions de russos han sigut posats en sus mans.

M. de Plehve no's pot classificar com a nacionalitat, genealogia, religió o partit. De parents obscurs, de sanch germana barréjada ab jueva, d'incerta denominació religiosa qu'ls seus colegas de ministeri havien fet remarcar com a producte d'una moral molt dubtosa, son primer acte fou lo de fer modificar lo concepte poch religiós en que era tingut y mentre que ell anava cumplint actes fervorosos de la religió més ortodoxa, los pagesos de Kharkow y Poltava eran crudelment fuetejats per haverli demostrat desafecció.

L'insurrecció de la pagesia feu que's nomenés una comissió presidida per M. de Witte, que demostrà fins l'evidència la trista sort d'aquesta classe, y las contestacions a las consultas fetas resultaren tan claras y tan frances, que's que las feren foren castigats y M. de Plehve va felicitar al Czar per aquest acte d'energia. En canvi M. de Witte fou dimítit.

Era aquest home que no's doblegava a las imposicions y refusava de cambiar las propias opinions posantlas d'acord ab los desitjos del Czar. No las volgué tampoc enganyar las nacions extrangeras.

Vosra Majestat s'hi obligat a evacuar la Manxuria y'l món ho ha cregut. Russia perdrà seu crèdit y potser aixís no li guanyará la Manxuria, si no vol cumplir lo promès.

La gueria vindrà forzosament y a nosaltres convé molta pau. Per altra part la Manxuria és per nosaltres inútil. En sa conseqüència, jo no puch pendre part en aquesta política.

Witte és un dictador altaner que es vol donar aires d'emperador—, diqueren los cortesans entre ells y al Czar, per medi de sos grans Duchs, y l'Autòcrata furios de que un vassall pogués oposar-se a sos desitjos y refusés de cooperar ab ell, a fer la companya de la pau, mentre provocava la guerra, l'espèdi.

Lo que la caiguda d'aquest home significa per Russia, la carniceria immensa, los gastos formidables, la miseria, tot lo que representa, no ho poden pas dirlo encara.

(De la *Quarterly Review*.)

LONDÓN.

Carta oberta
Sr. Director de
Lo CAMP DE TARRAGONA

Tarragona 6 d'Agost de 1901.

Molt senyor nostre: Havèm llegit los últims números del setmanari que vostè dirigeix y en ells una sèrie d'articles literaris que molt nos han satisfech. No sabem ahont van y en quina idea están escrits aquests articles; però nosaltres nos havèm volgut creure que tractaven qüestions que's afectan extraordinariament.

De bò sospitavam ja nosaltres que passava quelcom d'estrany en los exàmens de l'Institut, però en vista de lo que creyem haver pogut entreveure en lo valent periòdich de vostè, considerem precis no descuidar aquest punt, deixant com fins ara abandonats a nostres fills y recomenats a mans de qui's recela que potser no's tracta ab la consideració que deuria ser la norma de tots los seus actes.

Ja no'n cabia al cap que hi hagués Catedratic que tots los anys, invariablement, tingüés de suspender, quan no la meitat, las dues terceras o las tres quartas parts de la classe; però era tanta la confiança que's inspirava'l seu honor professional, que se'n feya molt costa per amunt creure que pogués haverhi un sol Professor que no considerés als deixebles com a fills propis, tant quan los premiava ab una bona calificació com quan los castigava ab una nota modesta o ab una verdadera reprobació del curs.

Nosaltres estem tan lluny de volgut que als xichs los aprobin sense merèixerho, que considerariam un verdader agraví que's hi regalessin la nota, si no estan en condicions de obtenirla, perquè un títol sense ciència no es més que una credencial pera anar a demanar caritat, o bé una patent de corso pera fer totas las barbaritats en l'exercici d'una carrera; lo que no'n fa cap gracia y lo que fa desesperar als nens y a nosaltres és lo dubte de si's donan los suspensos no més que perquè sí.

Hem tingut sempre y seguin teint tota la confiança en lo zelos Director de l'Institut, però tal vegada'l's reglaments vigents d'ensenyança no li donan prou medis pera arreglar la cosa, ni son recomenables exemple té prou forsa pera servir de model a qui vol tirar per ben d'altres camins; per això creyem necessari pendre nosaltres cartas en l'assumpto, y quan veiem que'un Catedratic dóna aquesta borratxada de suspensos, obsevarem si ha fet durant l'any tota l'hora reglamentaria de classe, si ha presentat a la consideració dels alumnes los experiments y pràcticas que requereix l'assignatura, si ha senyalat llissons acomodadas a la capacitat de las criatures, y, en cas de que vulguí donar valor a l'examen, a veure si ha donat los repassos consegüents y en forma deguda. Y quan un C. teatral, cuniplint ab tot això, encara té de suspendre a tort y a dret, alashoras compendrem que aquest senyor, o suspén per gust o bé resulta una verdadera nulitat pera l'ensenyança.

Y realment, tant en un cas com en altre, las familiars haurém d'utilisar tots los medis que la llei posa en nosaltres mans pera defensar los nostres interessos y pera que'l públich sapigui qui ostenta una representació de la que no se'n fa mereixedor.

Si un Catedratic per fas o per nefas no dóna l'ensenyança que deuria donar y's creu que suspenen al per major aixecà'l nivell intel·lectual dels deixebles y dignifica la seva professió docent, al veure que si mal té la classe un any, pitjor la té un altre, això li hauria de fer obrir l'ull y comprender que té de buscar per un altre costat lo remey del mal que's proposa extirpar, y no causar en las familiars los trastorns, gastos y con-

flictes que origina aquest modo de procedir.

Sigan o no sagan ben interpretats per nosaltres los articles de LO CAMP, que de veras havèm fruit, li pregüem, senyor Director, nos lassí'l favor de rebre l'expressió del nostre més viu encoratjament.

N'estem ben segurs de que si'l propòsit que LO CAMP s'ha fet és lo que nosaltres sospitem, aquesta campanya tan ben sostinguda ha de contribuir forsa a dignificar al respectable Claustre de nostre Institut, al qui desitjèm per honra seva y per honra de Tarragona, que no s'aparti de las petjades, ab que li han fixat lo camí que deu seguir, los homes eminentes, que han deixat molt ben sentada la reputació d'aquest Centre d'instrucción.

ALGUNS PARES DE FAMILIA.

AI... "decano"

Lo *Diario de Tarragona*, faltat de las armas que li proporcionava'l diari lerrouxista barceloní *La Publicidad*, s'entreteix cada dimarts en publicar algun sol moltós pera'l catalanism, sens dubte incitat pel refors polítich que acaba de rebrer ab sa fusió ab los elements de *La Opinión de la Provincia*, sempre amichs de tirar la pedra y amagar la mà, y que, ara com abans, deuen volgver reduir al *Diario* a la cantitat mínima de periodich, o siga a diari sens suscriptors.

Refugint lo *Diario de Tarragona*, periòdich catòlic, lerrouxista, masó, liberal y no sabem quantas cosas més, tota polèmica sèria, s'atreveix a parlar en son número del dimarts últim del criteri de nostre setmana.

Pera estudiar conseqüència, criteri, bon sentit y otras cosas per l'estil, no fa falta més que repassar la colecció del confrare. En ella hi trobarem lo número corresponent al 5 de Janer de 1902, que valgué las dimissories al que actualment torna a ésser director del *Diario*. S'hi trobarà també una sèrie de besties, defensant totes las calamitis que pesan sobre Tarragona, campanas sostingudas ab més valentia que sort pel *Diario de Tarragona*, periòdich que té sus columnas obertes sempre al primer foraster que vé afernós feliss.

Já'l públich ho té sapigut y l'opinió del *Diario de Tarragona* pesa tant que basta que sigui favorable a un projecte determinat, pera que la majoria creu que es dolent. Ja pesa'l criteri del *Diario* ja, mes pesa al revés de lo que's proposa y, ¡casualitat!, sempre's que axis pensan ho endevinan.

Pera no recorrer a historias llargas una ben recent nos en donarà la mida. Se tractá de convindre ab l'arrendatari de consums Sr. Guijarro la rebixa dels drets del ví y, mentres duravan las negociacions, lo *Diario de Tarragona* publicà un dia un sol dient que la qüestió s'arreglaría posantse'l ví foraster a 14 pesetas cárrega y'l de terme a 9. Vingué després lo dictamen de la Comissió de consums de l'Ajuntament, dictamen suscrit pel director del *Diario*, don Antoni Chulvi, en lo que's proposava l'enomirat de regular *vuit mil duros anyals a l'arrendatari a costas de l'Ajuntament*. Fou tan gròs l'efecte d'aquella magna proposició, que fins lo mateix *Diario* als pochs días publicà un article de col·laboració que era la més tremenda bofetada a la Comissió de consums.

Sotmès a informació pública lo projecte aquell, meresquè l'alt honor de que tothom informés en contra, fins lo gremi de taberners al que's pensava afavorir, y devant d'un fracàs semblant la Comissió de consums, son president y'l *Diario* s'han quedat frescos com si tal cosa.

Já despòs d'això hi ha encara atreviment de parlar de criteri...

**

Dirigí al *Diario* que ha sentit comentar l'activitat de LO CAMP; nosaltres hem sentit comentar, y molt sabrosament per cert, unas visitas feias pel Sr. Guijarro a certs individus, en una de quinas visitas se parlà de la contrarietat que representava lo somirer a informació pública un dictamen de la Comissió de consums de l'Ajuntament.

Ab igual frescura parla de que LO CAMP sols s'occupa de personalismes. May nostre setmanari ha sigut perseguit per injuria y calumnia, ben diferent del confrare que n'està tip de pagar ab rectificacions y perdóns la falta de criteri que suposa escriure sens sapiguer ahont pot arribar y creure que un periòdich serveix pera satisfacer passions insanas, venjançoses personals y de dipòsit ahont

hi ha cap tota la baba verinosa dels reptils.

Encara que es feina de mal fer aconsellar als enemicis, nosaltres i donarem al director del *Diario de Tarragona* un consell. No hi emprengui certas campanyas, que en totas quedará malament. No ja nosaltres, sino l'*Heraldo y La Justicia* aquests dies li han picat los dits y tot per fer de Quixot o per deixarse entabancar pel darrer que li parla.

Encara no està prou escarmientat? Lo que això li convé és tranquil·tat y bons aliments, y en comptes d'aquesta divisa socialista busca en tonto intranquil·tat y perill de que li aixequin la menjadura.

Es a dir, això es lo que's sembla a nosaltres, gent sense criteri; mes si l'inclit director del *Diario de Tarragona*, l'insigne *Tropejones*, lo gran president de l'encara més gran Comissió de consums de l'Ajuntament, firmant de la ganga a Guijarro, ho creu d'altra modo, tiri endavant y per nosaltres no's perdrà. Refrescarà la memoria del públich insertant de nou las innombrables rucadas que referent a molts y molts qüestions ha escrit lo confrare, tantas que sols s'explica que encara's publiqui'l *Diario* en una població com la nostra, o per despreci o per falta de memòria.

Y per avuy prou.

CONCERT ÍNTIM

Verament remarcable fou lo que, cedint als prechs dels nombrosos amichs y admiradors ab que compta, donà l'eminent pianista nostra paisana la sevra Benaiges, lo prop-passat dimecres en l'*'Ateneo tarragonense'*, quin salonet de descans, ab aquest motiu, se vegé atesit de selectíssima concurrencia, desitjosa de fruir las delitoses armonias que del piano fa brotlar l'encisadora artista.

Comensal seu concert, la sevra Benaiges, interpretant, ab inspirada delicadesa, la «6.ª Polonesa», de Chopín, de la que feu resaltar los tòs melàngios de sos matisos y l'artística elegancia de son estil alhora sever y graciós, y ab energia personalissima y prodigiosa tècnica, los inesperats contrastes y successions d'acorts que en sos passatges, aapaixoneix la fantàstica inspiració del maletíssim patriota polonès.

Executà la simpàtica concertista a continuació «La Filosa», de Mendelssohn, sentne un prodigi d'execució brillant y sòlida, ajuntada d'una pureza de sentiment y una elevació y intensitat de matisos incomparables.

Feuons sentir també un «Wals-Etude», de Saint-Saëns, quinás dificultats va vencer l'inspirada artista, ab una valentia extraordinaria, fent resaltar una vegada més sa energia d'expressió, la pulcritud de la seva tècnica y la forsa avassaladora de son artístich temperament.

La «2.ª Rapsodia Húngara» de Liszt fou interpretada ab una grandesa de sentiment, lo *lassant* y la *friska* ab un moviment y ab una vivacitat remarcabilíssimas que pesarde no ésser lo piano que tingue d'utilitzar la distingida pianista, gaire adequat pera l'execució de produccions de tal forsa, ne sapigué treurer als sonoritats y tals matisos que bastarián a acredirar la virtuositat enlluernadora de la concertista, que novament instada pels concurrents s'assegués de nou al piano y executà «Castagnette», de Kettner y «Campanelle de Paganini», de Liszt, lliuit altra volta l'elegància, la pulcritud y l'energia de la seva inspirada execució.

Verdaderament és la sevra Benaiges una notabilíssima pianista, unit a una velocitat incomparable de dits y una energia d'execució extraordinaria, un temperament artístich tan ardent y una tal aptitud pera expressar tots los accents y donar tots los matisos, que sa execució produceix l'impressió de que interpreta produccions propias, així és que no cal dir que totas quantas interpretacions valgueren entusiàstichs aplaudiments, als qui desde aquí hi afegeímos los nostres, lo propi que a la seva bellissima germana la sevra María Benaiges, que cedint galantement a las súplices dels presents, cantà, fent ga'a d'una deliciosa veu de contralt, l'aria de «La Mort de Margarita», del *Mefistófeles* y la pregaria de «Toscà», ab un refinament d'art, una sensibilitat exquisida.

Molt desitjèm poguer tornar sentir a la sevra Benaiges, qui concert quedarà verament grabat ab indelebles caràcters, en la memòria dels amadors de l'Art.

Bibliografia

Les Disperses. Poesias originals y traduccions de Goethe per Joan Maragall. Pròleg de Lluís Vila. Vol. de XXXVI. Teatre, 6, entrressol. 1904. Barcelona.

Aquest llibre, compost per una vintena justa y cabal de poesias, ha sigut batejat per son autor, l'excellent Maragall, honor dels nostres mestres en *gay saber*, ara mateix proclamat, moment d'abril·lament y perill de que li aixequin la menjadura.

Es a dir, això es lo que's sembla a nosaltres, gent sense criteri; mes si l'inclit director del *Diario de Tarragona*, l'insigne *Tropejones*, lo gran president de l'encara més gran Comissió de consums de l'Ajuntament, firmant de la ganga a Guijarro, ho creu d'altra modo, tiri endavant y per nosaltres no's perdrà. Refrescarà la memoria del públich insertant de nou las innombrables rucadas que referent a molts y molts qüestions ha escrit lo confrare, tantas que sols s'explica que encara's publiqui'l *Diario* en una població com la nostra, o per despreci o per falta de memòria.

Les *Disperses* són unes quantes composicions que l'estètic Maragall tenia escritas molts d'elles, dels seus primers temps, y que per no haver encarxat

QUESTIONS D'ART

NOVAS

Contra Catalunya

Quan l'esperit decau, quan l'home al mirar endins no logra distingir d'una manera precisa al través de la boira que embolcalla l'humana percepció les sensacions que palpitau a n'fons del sentiment, fixa son esguard endins i llegeix en lo gran llibre de la naturalesa sempre obert al devant seu. Font inestroncable d'inspiració pera l'artista, mestra dels mestres, d'ella'n vé tota ensenyansa. Fòra de nosaltres no hi ha pas altra veu digna d'esser escotada.

Io no't predico pas joh amich meu! que dongs fè a mas paraulas: te parlo pera induirte a escoltarla aqueilla veu. Que jo, momentaniament enlluerat tal vegada, malgrat mos sincers propòsits, refiantme d'un exàmen de consciència propèns a equivocacions, podria durte a l'engany: mes Ella no temis que menti mai.

Ella es qui ha dictat al poble aquell esclat de cants tant tendrament suggestivas, que semblan, cada una d'elles, un recor d'un paradís conegut de la nostra ànima malalt d'anorament al desterro de la vida. Ella es qui ha dictat las grans pàgines de l'Art. Ella'n porta per la mà y'nsgua via enllà de l'existència.

Per ella, veu endolsidas lo pobre las sevas necessitats; a n'el malalt li aconseja las horas del sufriment, y reforma l'esperansa a ne's que senten frisansas d'un més enllà somniat. A cada full de son llibre hi ha un consol pel desvalgut. Cada pàgina és un salm que inonda de pau las ànimes. A cada ratlla hi ha escrita una promesa de glòria.

Quan l'hem llegit aquest llibre, se esbaixa aquella boira que enfosquia la nostra ànima y's deixonda'l sentiment rabejantse en la claror d'una aurora preludi de llum eterna.

Allavors és quan l'artista consegueix de la paleta les entonacions més suaus; allavors és quan lo marbre s'animá pera viure quietament una vida misteriosa; vivran las corades de l'arpa, llençant al vent tot un devassall de notás dolsament armòniques; y aixeca'l vol la poesia a les regions més serènes.

Escoltemila aquella veu, y cantem a chor ab ella, joh devots de la santa Poesia!

QUIQUET.

Un establiment a la moderna

La farmacia que'l nostre amich senyor Esbert té establerta, ja de molts anys, al carrer de l'Unió, ha sigut arà darrerament objecte d'importants reformas. En la part del decorat especialment, han tingut ocasió de lluirshi de debò's artistas a qui carrech corrián aquests treballs. Lo conjunt resulta forsa simpàtic. L'estil modern, tant poch conreuat a casa nostra degut a certas preocupacions per part del públic, aquella vegada veritablement s'ha imposta sortintne triomfant del tot.

Tant en lo que respecta a la fatxada com a n'el interior s'hi observa d'una manera ben clara l'intent de fugir de la rutina; d'aquella nota grís, uniformista, sense als ni baixos, a que estan condemnats los pobles maneras d'ideas novas.

Las vidrieras d'entrada, ab las portas que, una vegada obertas, complen lo conjunt com a montants laterals, constitueixen un tipo de decoració exterior ben caracterisat. Las línies, com és de llèv en l'estil que s'ha adoptat, tenen tendència a fugir de la recta. Los adornos de talla que serveixen de march als vidres son d'un dibuix moltíssim escayent, com ho son també las cantoneres pintades sobre'l cristall.

Al fons de la botiga, pera deixar passar la llum a las habitacions interiors, s'hi ha construït un altre vidrier, quina-amplada gaire bé ocupat tot l'espai de la paret, la qual resulta monumental de debò.

Los prestatges yls arrimaders, los armaris y'l sostre, com lo taulell y la part de mobiliari, en lo que hi han encara alguns detalls pera terminar, ajudan d'una manera molt justa a formar un tot perfectament armònic.

Donèm l'enhorabona a n'el nosatre amich per sa encertada determinació, y a donèm també a n'el senyor Vazquez, autor de las pinturas, y a l'escultor senyor Ripoll, a qui carrech ha corregut la part de talla. S'entén no recordar de moment los noms dels altres artistas que hi han esmercat los treballs: especialment los de la lampisteria reverteixen veritable importància. Rébila també, no obstant, la nostra enhorabona.

Q.

Després d'estar exposada tot lo dia 29 en los aparadors de l'acreditada botiga de robes, propietat de nosaltres entusiastas companys Srs. Civit Germans, ahont fou visitada per casi tot lo poble, se colocà a un dels balcons de l'Associació, onejanhi los dos dies de la festa.

A la vella del dia 31 se donà una bonica festa familiar, omplintse la sala de gom a gom d'escullida con-

currencia, abundanthi las simpàticas senyoretas, desitjosas de veure aquella joya.

Lo company Francisco Civit, llegí una valenta poesia alusiva a l'acte. Ademés, llegiren alguns treballs literaris y humorístics los companys Ricart Boquer, Octavi Carulla y Joseph M. Rendé, essent tots ells rebuts y premiats ab forts aplaudiments.

Acabada la part literaria, se cantaren *Los Segadors*. La concurrencia's esclotà a peu dret.

Lo President Sr. Blay Franquès enlairà la santa ensenya, acabant, com és de suposar, la festa, ab un entusiasme gran.

Festas tan lluïdas y entusiastas, no se'n havian vist gaires en aquesta vila. Convindrà que sovintejessin.

Desde que s'establiren los trens dits lleugers a la línia de M. S. y A. que'l servey de viatgers és inmellorable, portant això bastants beneficis a nostra ciutat, per la facilitat ab que van y venen negociants de moltes encontradas que abans anavan generalment a Barcelona.

Mes si respecte a viatgers la reforma ha sigut beneficiosa, no ocorreix lo mateix ab las mercaderías, puig són moltes las queixas que's reben respecte al retràs ab que arriban las expedicions a son destí.

Convindrà que la Cambra de Comers fés present aquestas deficiencias al Sr. Maristany y no dubiem que ab lo bon desitj que anima al Gerent de la xarxa catalana s'hi posarà remey.

De notable obra d'art pot considerar-se'l quadro que estigué exposat en l'estudi del conegut pintor y company nostre N'Hermenegild Vallvé. Y la considerem notable y digna de lloansa pel fet de qu'el distingit tinent de Luchana Sr. Civera, autor del paisatge exhibit, en brevíssim espai de temps y degut a sus excelentes aptituds y a la bona direcció de son mestre, ha fet vía ab passos de gent envers un ideal de dificil accés per l'immensa majoria dels mortals.

Felicitem a l'aprofitat artista senyor Civera per son avens en tan difícil art, y a son mestre Vallvé per la part que li pertoca.

L'amo de la «Vaqueria Suissa» que a l'obrir son establiment procurà que'l local reunís las mellors condicions de ventilació, desahogo, salubritat, situació, allunyament del cascó de la ciutat, etc. circumstancies que en algunes nacions exigeixen a tota vaqueria, agrait al favor creixent que'l públich li dispensa, a las susditas condicions hi ha afegit la mellora d'encarregar a una respectable casa extranjera, ja que en nostre país no se'n fabrican, los aparells més perfeccionats pera maternizar, pasteurizar y esterilizar la llet.

-Neurastenia. -Neurastedeno Sugrañes.

A última hora havèm rebut d'un senyor Abdón Congoixa, que dèu ésser sens dubte, parent de l'aprovada familia, quin nom és ja prou conegut dels nostres llegidors, uns goigs de Sant Ivo Roski que no havèm pogut encabir per falta d'espai. Prometèm publicarlos en lo próxim número del nostre setmanari.

L'intelligent y laboriós Interventor del Banc d'Espanya a Tarragona, D. Bartomeu Lartigau, ha obert una Academia d'estudis mercantils, ahont los joves que's proposin seguir la carrera del comers, trobarán profitosas enseñanzas.

Moltes vegadas havèm deplorat que en una plassa essencialment mercantil com la nostra, estessin poch menys que abandonats los estudis comercials per falta d'Escolas y Acadèmies especials. Per això tenim gran complacencia en felicitar al senyor Lartigau per l'idea que ha tingut creant una Academia, que indubtablement portarà grans serveys a Tarragona.

La señora viuda de E. Terré y Astó, ha tingut l'amabilitat de remetrens un exemplar, magnificament impres, que reparteix la Norddeutsche Lloyd de Bremen, una de las companyias navieras més importants del món y de la que es agent a Tarragona la casa Terré y Astó.

En lo folleto esmentat s'hi veuen los principals vapors que posseix lo Lloyd alemany, de referència, varias vistes de las immenses dependencias dels trasatlàntichs, etc. etc. Porta també un ben fer mapamundi ab totes las línies que serveix aquesta companyia y tota classe d'explicacions que necessita lo viatger y'l carregador pera fer ús de tota la immensa xarxa

d'embarcacions que suman 73 vapors de grant port un centenar de barcos costaners y de riu, també a vapor y un sens nombre d'embarcacions propias pera cerca y descarga.

Donèm las gracies a la señora Viuda de E. Terré y Astó per sa amabilitat.

Pera commemorar la declaració dogmàtica de la Concepció Inmaculada de Maria, s'ha constituit una Junta nacional de Senyoras, presidida per la Exma. Sra. Marquesa de Aquilafuente, mare política del diputat per Tarragona Sr. Morenes, que recullirà donatius pera costear una riquissima corona de la que's ferà ofrena a la Verge del Pilar.

A insatancies de l'Exma Sra. Marquesa de Grinyó, secretaria de dita junta, se formarà aquí una comissió de distingidas senyoras a l'objecte de treballar a favor de tan piadosa idea, obrint una suscripció desde lo centenars en avant, que esperem serà nutrida, puig a Tarragona hi ha moltes devotas de la Verge del Pilar.

Lo nostre benvolgut amich y anomalat quirúrgich Dr. D. Ignasi Girona, estarà ausent de Barcelona durant tot lo mes d'Agost, no retornant fins a primers de Setembre, lo que's prega fem públich pera que arribi a coneixement dels nombrosos clients que té escampats per aquestas Comarcas.

Molt nos plau poguer satisfyer los desitjos de tan bon company,

S'està ja treballant en la construcció d'un nou kiosko que enfront del carrer de Méndez Núñez s'ha d'emplasar.

Son propietari, en Joseph Aymat, té interès especial en que sa factura siga un motiu bonich d'ornamentació.

Lo tinent-coronel de Luchana senyor D. Carlos de Lachapelle ha sigut ascendent a coronel.

Tenim lo gust de donarli la nosmés completa enhorabona.

Lo dia 13 d'Agost surtirà'l primer quadern del diccionari popular català que publica en Joseph Aladern a Barcelona.

Cada quadern setmanal costarà 25 céntims y constarà probablement de 125 quaderns.

Està encarregat de las suscripcions lo consierge de l'Associació en Joseph Aymat, Méndez Núñez, 6, entrellor, 2ª porta, lo qui també's cuidarà de repartirlo.

Donada la necessitat que hi ha d'un bon diccionari de la nostra llengua, creyem que no farà mal lo que's suscrigui a dita obra tot bon català; esperant mentrestant que comensi a publicar el diccionari de Mossèn Alcover, lo verdader monument del pèrvindre.

Nostre estimat amich y colaborador D. Joan Mercader y Vives ha obtingut la flor natural en los Jochs Florals d'Hostalrich.

Felicitem a nostre amich per tan enllaya la com merescuda distinció.

-Orfebrería religiosa y ornamentals d'Iglesia—J. CABALLÉ GOYENECHE.

-Fornils gallegos Sobressadas de Mallorca.

Sixto Villalba, San Miquel, 23.

-Convalecencias.—Ovi Lecitina Giol.

Cansat de probar específichs sensé cap resultat, l'únich que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, '9

-Camises y corbatas alta nove tat. Camiseria de Pau Brú, comte de Rius, 20.

ESTUDI

de prácticas mercantiles

baix la direcció de

D. Bartomeu Lartigau

Interventor del Banc d'Espanya a n'aquesta plassa

Preparació completa pera l'ingrés en l'estament Establiment.

Classes especials pera l'ensenyança de la teneduria de llibres, càlculs mercantils, correspondència comercial, reforma de la lletra anglesa.

R. St. Carles, 20, 2.ª, esquerra

Se contestan las consultas relatives a l'establiment de comptabilitats especials, balansos y liquidacions de comerciants, societats, testamentarias, etc., etc.

Cervesa

de primera calitat, se serveix á preus reduïts en l'acreditat establecimiento

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 29

Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y preus econòmics.

LA ACTIVA

Servei diari d'encarrechs de Tarragona a Barcelona y viceversa

BOXÓ Y FORGADA

Direcció Central a Tarragona: Carrer de l'Unió, 7 (fins las 4 de la matinada) y carrer de la Nau, 9, fuster.

A Barcelona: Portaferrisa, 23, porteria y carrer d'Urgell, 25, baixos.

Ibarra y C. de Sevilla

Línia regular de grans vapors

Pera València, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastià, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

S'ofreix d'aquest port lo dia 11 de Agost lo vapor Cabo S. Vicente, son capitá Tomás Garrastazu, admeten càrrega y passatgers pera's citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Vapors de Tintoré y C.

PERA LIVERPOOL

Lo dia 10 d'Agost sortirà d'aquest port lo vapor Tordera.

Admet càrrega y'l despatxa son agent don Modest Fénec.

Servizio Italo-Spagnuolo

Línea regular de grans y ràpids vapors entre l'Espanya, França, Italia Portugal, Alger y Marroch

Sortidas fixes y semanals del port de Tarragona pera Nissa, San Remo, Porto Maurizio, Oneglia y Génova.

Sortides quinzenals y directas pera Marsella, Alger, Lisboa, Oporto, Setubal, Lagos, Faro, Olhão, Portimao y Villarreal.

Servei directe sense trasbord pera Melilla, Tanger, Mogador, Mazagón, Casablanca y Safi.

S'admet carga per tots los ports del món, ab coneixement directe y trasbord a Génova o Lisboa.

S'admeten també passatgers de 1.ª y 3.ª classe.

Vapors de la Compañía:

Ansonia, Helvetia, Hispania y Alemania

Pera informes: Sra. Vda. de Terré Astó, Rebolledo, 17.

Neurastenias clorosis, debilitat general,

anemia

se curan radicalment ab l'ús del

NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES

EN TOTAS LAS FARMACIAS

TALLERS
d'Arts Sumptuàries
DE
FÉLIX RIBAS
Carretera Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuàries.
Projectes y presupostos detallats de les obres que ho requereixin.

Emulsió NADAL

Es la millor y més agradable.
Única que conté'l 80 per 100 d'oli de teixí de bacallá y glicerofosfat y hipofosfat de calç y de sosa.

Aprovada y recomenada pels Col·legis de Metges y Farmacèutics de Barcelona, mitjançant l'anàlisis dels Srs. Drs. Bonet, Catedràtics de Farmacia de Matrit y Codina Länglin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estipulant del desenrotlllo físich, creixensa d'òssos y sortida de les dents. Necesaria als nens, embrassades, veles y persones débils; pera les enfermetats consueltivas, convalescència, diabets, tos, catarros, tísis, escròfules, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la lllet y la vitalitat.

DE VENDA
Farmacis y magatzems de drogas:
A Tarragona, Major, 14

Uniò-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de dues a las tres de la tarda.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigus de semi-seda y cutó, de color inalterable y tenor tantíssim bo, que resisten tota prova al deval d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebòns, que ni Rafel ni Murillo los podrian fer melló, apropòsit per regalos; causan gran admiració.

Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastòns, parassols de totes menes que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Centre de suscripcions

SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 58, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existeixència a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totes les obres de **Literatura, Ciència y Arts** de les principals casas editorials d'Espanya jasí per quaderns, semanals o a plassos mensuals.

SE SUSCRIU TAMBÉ A LA Biblioteca popular de L'Avenç y a la Ilustració Catalana

Ilustració Artística,

Album Salón,

Ilustració Espanola y Americana

y a tota classe de Ilustracions, Periódichs y Revistas franceses, inglesas y alemanes.

FILLS DE JOSEPH TEXIDOR

ARTICLES DE

Dibuix, pintura y fotografía

del carrer REGOMIR, 3, Barcelona

han trasladat son establiment al

carrer FONTANELLA, 10

(prop la plassa Catalunya) BARCELONA

LA CONFIANS

Establiment de queviures y dolços de

FRANCESCH BOVE
Carrer de l'Uniò, 18 (CASA PALLEJÁ)
TARRAGONA

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE
A. PONS ICART

ST. AGUSTÍ, NÚM. 24, PIS SEGON, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genives.

Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emploiduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessses y dentaduras de totes classes.

Lo Camp de Tarragona
SETMANARI CATALANISTA

Redactió y Administració: Mendez Nuñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1'50 ptas.
Fora..... 1'50 »
Extranjer..... 2'00 »
Número d'avuy..... 0'10 »

Anuncis a preus reduits

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS
organos-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.

Despulls, tercerilla, etz., grans llegums, etz.

COMISSIONS Y REPRESENTACIONS
QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.-TARRAGONA

Joan Ruiz y Porta
Procurador
Mendez Nuñez, 16, 2. -TARRAGONA

OVI
INTERCINTA
GLOT

Lo mellor reconstituyent era combatre ab èxit totes las malalties nerviosas.
DE VENDA

Farmacia Plana

al costat de l'antiga

CASA FIGUERAS

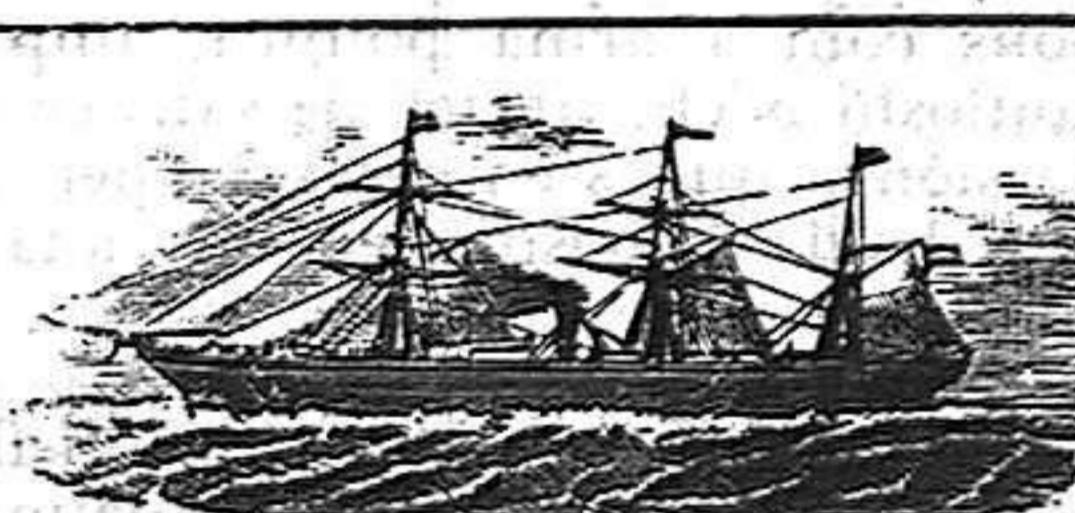
Real, 6. TARRAGONA

En aquesta casa troba'l l'industria, l'agricultura y las arts, un complert assortit de drogas, sulfat y primeras materials pera abons ab riquesa garantida y d'importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la mellor marca

TARRAGONA

Línia de Cuba y Méxic.—Lo dia 17 de Juliol sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor **C. de Cádiz**, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costa firme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méxic.—Lo dia 26 de Juliol sortirà de Barcelona, lo 28 de Málaga y'l 29 de Cádiz, lo vapor **Manuel Calvo**, directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Agost sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor **Antonio López**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetsen passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combinacions pera'l ferro-carril de Panamá ab las companyías de navegació del Pacífich, pera qualquers ports, admetsen passatge y càrrega ab bitlets y coneixements directes. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana, Tambo y Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guanía y Camaná ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 16 de Agost sortirà de Barcelona, havent fet les escalas intermitjents lo vapor **Montserrat**, directament pera Génova, Port Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Africa, de l'India, Iava, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Agost sortirà de Barcelona, lo 5 de Nàpols y'l 7 de Cádiz, lo vapor **León XIII**, directament pera Santal Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canàries.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona, lo 18 de València, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de La Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cádiz, Alacant y València.

Línia de Fernando Pòo.—Lo dia 25 de Juliol sortirà de Barcelona, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y dissabtes. Pera més informes dirigir-se a son agent **D. EMILI BORRÀS**.

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la prou d'una persona.

A l'engrès importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra-Riera. Demanar **AIGUA RAF SERRA**

Aigua Raf SERRA